

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

РІВІС МИХАЙЛО МИХАЙЛОВИЧ

УДК 351:341.338.24 337

**ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ТРАНСКОРДОННОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА КРАЇН-УЧАСНИЦЬ ЄС**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

**Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук**

Київ – 2018

Дисертацією є рукопис

Робота виконана в Науково-дослідному інституті публічного права

Науковий керівник

доктор юридичних наук, професор
Журавльов Дмитро Володимирович,
Інститут права та післядипломної освіти
Міністерства юстиції України,
перший заступник директора

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, доцент
Єщук Ольга Михайлівна,
Херсонський державний університет,
доцент кафедри адміністративного і
господарського права та правоохоронної діяльності

кандидат юридичних наук, доцент
Губанова Тамара Олексіївна,
Приватний вищий навчальний заклад
«Фінансово-правовий коледж»,
директор

Захист відбудеться «19» грудня 2018 р. о 9⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 26.503.01 у Науково-дослідному інституті публічного права за адресою: 03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2 А

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Науково-дослідного інституту публічного права за адресою: 03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2 А

Автореферат розісланий «17» листопада 2018 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

К.М. Куркова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування теми дослідження. Європейський вибір України є незаперечним. Він зумовлений історичними, географічними, соціальними та економічними чинниками та безпосередньо закріплений в нормативних актах, найбільш значущим серед яких є Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами.

Поетапне виконання означеної Угоди, можливості, надані громадянам України в результаті безвізового режиму з країнами-учасницями ЄС, позитивно вплинули на всі сфери суспільного життя. Проте режим перетину західного кордону України ще не став повністю прозорим, у той час як на східному залишаються певні складнощі різнорідного характеру. Іншими словами, юридичні, економічні, соціальні та психологічні чинники життя і праці українців та громадян країн-учасниць ЄС продовжують бути різними. У більшості випадків умови для життя й зайняття бізнесом у країнах-учасницях ЄС є більш сприятливими. Проте існують окремі аспекти переваг у бізнесовій, туристичній, культурній, освітній сферах і в Україні. Усе це стимулює міждержавне співробітництво між Україною та країнами-учасницями ЄС. На передовому плані у цій сфері є прикордонні західні області, які безпосередньо межують з країнами-учасницями ЄС.

Стимулювання транскордонного співробітництва між Україною і країнами-учасницями ЄС і протидія правопорушенням у цій сфері забезпечуються нормами майже всіх галузей національного права, провідне місце серед яких належить саме адміністративному, адже на його основі забезпечуються митний та прикордонний режими, підписуються договори про співпрацю, укладаються адміністративні угоди тощо. Разом із цим транскордонне співробітництво між Україною та країнами-учасницями ЄС має як позитивні, так і негативні сторони. Серед останніх передусім треба відзначити проблему контрабанди та нелегальної міграції, наявність цілої низки механізмів блокування взаємодії, а також недостатній рівень їх правового забезпечення. Окрім того, не менш важливою є проблема «бар'єрного» перетину кордону, в якій не останню роль відіграють органи державної виконавчої влади та місцевого самоврядування, які забезпечують публічне адміністрування транскордонного співробітництва України. На жаль, як засвідчують результати соціологічних досліджень, загальна довіра громадян до державного апарату складає дещо більше 11%¹.

Серед причин варто виділити такі: високі сподівання після Революції Гідності на органи державної влади, що ті без напруженої праці громадян забезпечать високі стандарти життя та подолають політичні суперечності всередині демократичної прозахідної коаліції, через які багато реформ провалені. Як результат, у різних

¹ Ставлення громадян України до суспільних інститутів, електоральні орієнтації / *Центр Разумкова*. 2017. URL: <http://razumkov.org.ua/napryamki/sotsiologichni-doslidzhennia/stavlennia-hromadian-ukrainy-do-suspilnykh-instytutiv-elektoralni-orientatsii-2>

сферах суспільного життя, зокрема транскордонного співробітництва, накопичуються системні виклики, які призводять до негативних наслідків. Наприклад, прямі іноземні інвестиції в Закарпатську область зменшуються, що в свою чергу впливає на рівень різних сфер суспільного життя (економічної, національно-культурної, соціальної тощо) та викликає незадоволення жителів краю. Усе це вимагає системних змін правотворчого, правореалізаційного та правозахисного характеру, більшість з яких можуть бути забезпечені шляхом розроблення, обговорення та ухвалення нових норм адміністративного права.

Отже, незадоволеність громадян України рівнем публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС, наявність системних проблем, недосконалість норм адміністративного права в цій сфері обґрунтовують актуальність аналізованого дослідження.

Зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями. З погляду науки державного управління, транскордонне співробітництво в умовах формування єврорегіональних територій в Україні проаналізувала О. Кравцова². Численні праці з аналізованої проблематики є у вчених-економістів, зокрема А. Балян розкрила питання міжрегіонального транскордонного співробітництва України та Угорщини в умовах розширення Європейського Союзу³. Однак спеціалізованих праць учених-адміністративістів і вчених-юристів інших галузей права з цієї проблематики немає.

До окремих аспектів публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС звертали свої наукові пошуки вчені І. Бабець, І. Бабинець, В. Галуцько, Ю. Гаруст, Е. Гетьман, Т. Губанова, П. Діхтієвський, О. Єщук, Д. Журавльов, О. Кобзар, В. Комірна, Л. Корольчук, О. Кузьменко, С. Кулина, А. Куліков, О. Кушніренко, М. Лізанець, А. Манжула, О. Лукаш, Г. Повх, Н. Ротар, Є. Рябінін, М. Савюк, С. Стеценко, Р. Федан, Д. Філеп, Г. Чубай-Федоренко, Ю. Шолох та ін. Проте безпосередньо предметом їх аналізу ця тема не була, свої наукові пошуки вони зосереджували на більш загальних, спеціальних чи суміжних питаннях.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертацію виконано відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII, Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», затвердженої Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5, Плану заходів виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами – з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р.

² Кравцова О. Державне управління транскордон. співробітництвом в умовах формування єврорегіональних територій в Україні: теоретичні питання: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.01. Київ, 2011. 20 с.

³ Балян А. Міжрегіональне транскордонне співробітництво України та Угорщини в умовах розширення Європейського Союзу (питання методології, методів і практики): автореф. дис... д-ра екон. наук: 08.10.01.. Львів, 2006. 36 с.

№ 1106, а також плану науково-дослідницької роботи Науково-дослідного інституту публічного права за темою «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0115U005495).

Мета і завдання дослідження. *Мета* роботи полягає у визначенні засад та адміністративного інструментарію щодо підвищення ефективності публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС.

Для досягнення поставленої мети в дисертації потрібно вирішити такі *завдання*:

– виявити й описати юридичну природу транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС як об'єкта адміністративно-правових відносин;

– сформулювати поняття, а також з'ясувати особливості та зміст публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС;

– сформулювати поняття та розкрити нормативне регулювання адміністративно-правового механізму публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС;

– розкрити адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють публічне адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС;

– виявити й описати принципи адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють публічне адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС;

– сформулювати інструменти публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС;

– виявити європейський досвід публічного адміністрування транскордонного співробітництва;

– удосконалити законодавство у сфері публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають під час публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС.

Предмет дослідження – публічне адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС.

Методи дослідження. Під час написання дисертації використовувалась система методів наукового пізнання. *Діалектичний* метод надав можливість сформулювати за допомогою законів діалектики наукову новизну «вперше» (підрозділи 1.1, 1.2). Загальнологічні методи *аналізу* й *синтезу* використано в підрозділах першого і другого розділу дисертації для розкладання державно-правових та адміністративних положень на одиничні складові та формування на цій основі явищ іншої якості (підрозділи 1.1, 1.2, розділ 2). Загальнонауковий метод *індукції* використовувався для формування узагальненого змісту адміністративно-правового статусу суб'єктів публічної адміністрації (підрозділ 2.2), метод *дедукції* дав можливість описати принципи адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації (підрозділ 2.2).

Такі спеціальноюридичні методи наукового пізнання як *формально-догматичний* та метод *порівняльного законодавства* використовувалися в усіх без

винятку підрозділах дисертації, перший – для тлумачення законодавства, другий – для порівняння національного законодавства та законодавства країн-учасниць ЄС.

Метод *порівняльного права* дав можливість виявити європейський досвід публічного адміністрування транскордонного співробітництва (підрозділ 3.1). Методи *правового прогнозування, правотворчості та юридичної техніки* дозволили вдосконалити національне законодавство (підрозділ 3.2). *Соціологічний* метод дозволив провести й обробити опитування громадян (додаток Б до дисертації).

Нормативну основу дисертаційного дослідження становлять Конституція України, національні законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, міжнародні договори, ратифіковані Верховною радою України, адміністративні міжнародні угоди, укладені між суб'єктами транскордонного співробітництва, які регламентують питання публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС.

Емпіричну базу дисертаційної роботи становить узагальнення адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють транскордонне співробітництво, адміністративна і судова практика, політико-правова публіцистика, довідкові видання та результати соціологічного опитування 796 респондентів з аналізованої проблематики.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в комплексному розкритті основних підходів до підвищення ефективності публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС. У результаті проведеного дослідження вироблено відповідну теорію, сформульовано низку наукових положень і висновків, запропонованих особисто здобувачем. Основними результатами, що відбивають сутність і характер новизни дослідження, є такі:

уперше:

– описано сутність об'єкта транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС як ефективного способу реального забезпечення потреб фізичних і юридичних осіб по обидва боки кордону, а також спільних адміністративних дій публічної адміністрації України та країн-учасниць ЄС;

– сформовано поняття публічного адміністрування у сфері транскордонного співробітництва як форми реалізації публічної влади з метою задоволення публічного інтересу суб'єктами транскордонного співробітництва різних держав;

удосконалено:

– змістовні характеристики адміністративно-правового механізму публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС, в основі якого поєднані елементи механізму адміністративно-правового регулювання та специфічні елементи, що пов'язані з юридичною природою транскордонного співробітництва;

– розуміння адміністративно-правового статусу суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють публічне адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС як правового становища різних за своєю природою публічних суб'єктів, складовими якого є сукупність певних юридичних засобів з метою досягнення більшої прозорості і безбар'єрності державного кордону між країнами-партнерами як у фізично-технічному, так і формально-правовому сенсі;

– інструменти публічного адміністрування транскордонного співробітництва як юридичні знаряддя адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації з метою досягнення найбільш бажаного для транскордонного співробітництва позитивного результату;

– концептуальні засади та конкретні зміни та доповнення до чинного національного законодавства щодо підвищення ефективності транскордонного співробітництва України та ЄС, зокрема запропоновано конкретні зміни до Закону України «Про транскордонне співробітництво»;

отримали подальшого розвитку:

– наукові розуміння принципів транскордонного співробітництва як найбільш загальних і стабільних вимог адміністративної діяльності публічної адміністрації, що сприяють утвердженню, захисту та розвитку транскордонного співробітництва між регіонами та країнами-сусідами України;

– наукові положення щодо європейського досвіду публічного адміністрування транскордонного співробітництва, що уособлює собою певний конкретноправовий механізм досягнення позитивного результату для фізичних і юридичних осіб по обидва боки кордону щодо спільного розвитку прикордонних територій на благо народів цих країн.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони використовуються та можуть бути використані у:

– *науково-дослідній сфері* – для подальшого наукового розроблення проблем транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

– *правотворчості* – для налагодження деяких аспектів транскордонного співробітництва та в цілому впровадження плановості, прогнозованості та підвищення рівня вітчизняної економіки, покращення сервісу та прагматичного будівництва дружніх стосунків між Україною та країнами-сусідами (Додаток В до дисертації);

– *навчальному процесі* – під час розроблення та викладання навчальної дисципліни «Адміністративне право України», при підготовці відповідних підручників, навчальних посібників, конспектів лекцій (акт впровадження Інституту права та суспільних відносин Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»);

– *правозастосовній діяльності* – для підвищення ефективності транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС (акт впровадження Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України).

Апробація результатів дисертації. Підсумки розроблення проблеми в цілому, окремі її аспекти, одержані узагальнення та висновки було оприлюднено дисертантом на трьох науково-практичних конференціях: «Актуальні завдання та напрями розвитку юридичної науки у XXI столітті» (м. Львів, 2017 р.); «Розвиток сучасного права в умовах глобальної нестабільності» (м. Одеса, 2018 р.), «Розвиток державності та права в Україні: реалії та перспективи» (м. Львів, 2018 р.).

Структура та обсяг дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, що включають 8 підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Загальний обсяг дисертації становить 217 сторінок. Робота містить список використаних джерел із 185 найменувань на 20 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** здійснюється обґрунтування вибору теми дослідження, визначається зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами, розкриваються мета та завдання дослідження, наукова новизна та практичне значення отриманих результатів, апробація матеріалів дисертації, наводяться структура та обсяг дисертації.

Розділ 1 «Теоретико-правові засади публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС» містить два підрозділи, у яких з'ясовано юридичну природу транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС як об'єкта адміністративно-правових відносин, а також сформовано поняття та розкрито зміст реалізації такої діяльності.

Підрозділ 1.1 «Транскордонне співробітництво України та країн-учасниць ЄС як об'єкт адміністративно-правових відносин» присвячений розкриттю юридичної сутності транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС в адміністративно-правових відносинах.

Виявлено, що існування спільної межі між країнами ще з давнини спонукало їх до активної та плідної співпраці, сутність якої полягала у створенні умов для якісного та повноцінного забезпечення своїх громадян усіма необхідними ресурсами. В умовах сьогодення провідними завданнями транскордонного співробітництва є: зниження адміністративних бар'єрів між прикордонними регіонами України та регіонами країн-учасниць ЄС; налагодження доброзичливих, взаємовигідних та дружніх стосунків між громадами в усіх сферах суспільного життя, зокрема: культурі, бізнесі, торгівлі, освіті, боротьбі з тероризмом і нелегальною міграцією.

Доведено, що кінцевою метою такого співробітництва є подолання усіх видів адміністративних бар'єрів, створення зони вільної торгівлі без будь-яких обмежень щодо мит і квот, зближення ментально громадян України і громадян країн-учасниць ЄС, підняття середнього рівня достатку громадян України до рівня країн-учасниць ЄС, утвердження в Україні соціальних та економічних стандартів життя і праці, які б відповідали стандартам ЄС – практично Західний кордон України має зникнути, залишившись виключно юридичною лінією на мапах.

Доведено, що транскордонне співробітництво України та країн-учасниць ЄС опосередковане наявністю різноманітних адміністративно-правових зв'язків, особливості яких обумовлені аналізованою сферою їх виникнення та адміністративними механізмами діяльності уповноважених органів влади щодо реалізації останнього. Воно має власне нормативне забезпечення (регулювання), яке об'єктивоване у вигляді низки нормативно-правових актів (як національних, так і міжнародних), які, в свою чергу, в загальному вигляді, є його джерелами – зовнішнім виразом. В аналізованій сфері таке регулювання характеризується багатогранністю, низьким рівнем систематизованості та наявністю значних прогалин. В сукупності це призводить до порушення як прав громадян, які

проживають у прикордонних районах, так і загального публічного інтересу суспільства.

У підрозділі 1.2 «Поняття, особливості та зміст публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС» з'ясовано межі та уточнено категорійний апарат з окресленої проблематики.

Встановлено, що в загальному розумінні публічне адміністрування у сфері транскордонного співробітництва – це функція державного управління або ж форма реалізації владного впливу публічної адміністрації на визначену сферу державно-владних та суспільних зв'язків, що здійснюється з метою задоволення публічного інтересу. Виходячи з цього, публічну адміністрацію в аналізованій сфері визначено як нормативно закріплений перелік уповноважених органів влади та делегованих ними представників на реалізацію стимулювання добросусідських відносин між територіальними громадами або/та органами державної влади, які знаходяться під юрисдикцією України та країнами-учасницями ЄС шляхом укладання і виконання з цією метою відповідних угод в межах компетенції територіальних громад або/та місцевих органів виконавчої влади щодо усунення адміністративних і технічних перепон.

Зміст публічного адміністрування у сфері транскордонного співробітництва України та країнами-учасницями ЄС розглядається у вузькому та широкому значеннях, а також із зовнішньої (безпосередньо заходи співпраці) та внутрішньої сторін (сукупність організаційних процесів забезпечення реалізації таких заходів). Окремо визначено, що конкретні заходи співпраці України та країн-учасниць ЄС знаходять своє відображення в спільних проектах та державних програмах і являють собою сукупність попередньо обговорених та нормативно закріплених адміністративних дій адміністративно-правового, організаційного, культурного, інфраструктурного характеру уповноважених суб'єктів публічної адміністрації держави щодо взаємовигідного регіонального (міжнародного) співробітництва, в результаті чого мають стиратися правові, ментальні, соціальні та економічні розбіжності між регіонами і народами.

Розділ 2 «Адміністративно-правовий механізм публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС» складається з чотирьох підрозділів, у яких розкрито поняття та елементи аналізованого механізму, зокрема адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації в досліджуваній сфері, принципи та інструментарій їх адміністративної діяльності.

У підрозділі 2.1 «Поняття та зміст адміністративно-правового механізму публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС» сформовано поняття та розкрито зміст заявленої проблематики.

Виявлено, що у вітчизняному адміністративно-правовому механізмі реалізації діяльності по налагодженню транскордонного співробітництва враховуються відповідні механізми міжнародного регулювання (організаційно-правові та інституційні). У зв'язку з наявністю вітчизняного спеціалізованого нормативно-правового акту в Україні функціонує «гібридна» модель адміністративно-правового механізму публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та ЄС.

Його змістовними елементами є такі: 1) нормативне забезпечення (регулювання) у вигляді низки нормативно-правових актів (як національних, так і міжнародних), які, у свою чергу, є його джерелами – зовнішнім виразом; 2) адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють публічне адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС; 3) принципи адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють публічне адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС; 4) інструменти публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС.

Підрозділ 2.2 «Адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють публічне адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС» присвячено з'ясуванню меж владного простору конкретно визначеного владного суб'єкта, а також його місця і ролі в загальному процесі реалізації публічного адміністрування в аналізованій сфері.

Доведено, що публічне адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС здійснюється персоналізованими суб'єктами публічної адміністрації – юридичними особами публічного права та їх посадовими і службовими особами. Відповідно, до елементів їх адміністративно-правового статусу віднесено сукупність юридичних засобів: завдання (функції), повноваження (адміністративні обов'язки і права) та відповідальність суб'єктів публічної адміністрації за неналежне (протиправне) здійснення транскордонного співробітництва.

Виявлено, що вагоме місце в системі суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють публічне адміністрування в аналізованій сфері займають органи місцевого самоврядування, які розміщені у прикордонних областях, серед яких провідне місце належить обласним радам, які займаються попередженням й усуненням наслідків надзвичайних ситуацій, охороною здоров'я, вирішенням екологічних проблем, створенням транскордонних туристичних потоків, захистом світової культурної спадщини, стимулюванням культурних і спортивних заходів туризму, відновлювальних джерел енергії. Відповідно, для виконання визначених завдань обласні ради наділені відповідною компетенцією, а конкретною метою транскордонного співробітництва обласних рад України з прикордонними регіонами країн-сусідів є досягнення такого стану, коли зовнішній кордон ЄС стане прозорим і безбар'єрним як у фізично-технічному, так і формально-правовому сенсі в усіх сферах суспільного життя.

Місцеві державні адміністрації у сфері транскордонного співробітництва здійснюють виконання законів, нормативних і адміністративних актів центральних органів виконавчої влади та обласних і районних рад у сфері транскордонного співробітництва, зокрема щодо виконання зобов'язань за міжнародними договорами, сприяння розвитку міжнародного співробітництва в різних сферах тощо.

Державна прикордонна служба та Державна митна служба України безпосередньо забезпечують прозоре, сприятливе, комфортне переміщення людей і товарів відповідно до законів України, міжнародних угод та особливостей

міжрегіональних угод між прикордонними західними областями України та країнами-сусідами ЄС.

У підрозділі 2.3 «Принципи адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють публічне адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС» розкрито основоположні засади діяльності публічної адміністрації при здійсненні публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС.

Підкреслюється, що ЄС гарантує цінності, які визначені, прописані та виконуються громадянами країн-учасниць. А цінності – це насамперед принципи. Зокрема, принцип збалансованості загальнодержавних і транскордонних інтересів вважається провідним, однак він ще не знайшов свого сталого опису в юридичній літературі, який полягає в органічному поєднанні загальнодержавних потреб всього Українського народу та жителів прикордонних територій щодо першочергового розвитку інфраструктури та інших елементів транскордонного співробітництва, що значно підвищує якість життя, праці і відпочинку громадян.

Вбачається, що в аналізованій сфері основними принципами є такі: 1) верховенства права, який означає, що громадянські (особисті) права є найвищими цінностями. У випадку колізії цих цінностей і позитивістського державного законодавства і права держава зобов'язана визнати нормативний акт неправовим, у той час як законодавство, яке відповідає теорії природного права у сфері транскордонного співробітництва, підлягає беззаперечному виконанню; 2) європейські принципи належного врядування – сталі вимоги до процесу врегулювання суспільних та державно-владних зв'язків у сфері транскордонного співробітництва країн-учасниць ЄС, які стосуються побудови національного законодавства країни та окремо функціонування усіх гілок влади та забезпечують стале та ефективно здійснення адміністративної діяльності публічної адміністрації, яка безпосередньо опікується питаннями прозорості та безбар'єрності кордонів як у фізично-технічному, так і формально-правовому розумінні.

Підрозділ 2.4 «Інструменти публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС» присвячений розкриттю арсеналу інструментарію, яким користується публічна адміністрація в аналізованій сфері.

Інструменти публічного адміністрування транскордонного співробітництва характеризуються такими ознаками: це певна сукупність юридичних знарядь, які використовуються публічною адміністрацією під час реалізації їх функціональних завдань; мають юридичне (нормативне) закріплення у компетенційних спроможностях конкретного визначеного публічного суб'єкта врядування; орієнтовані на отримання бажаного для транскордонного співробітництва результату.

Зокрема, це: підзаконний нормативний акт як інструмент публічного адміністрування у сфері транскордонного співробітництва; видання публічною адміністрацією адміністративних актів у сфері транскордонного співробітництва; укладання суб'єктами транскордонного співробітництва угоди про транскордонне співробітництво; план як інструмент публічного адміністрування у сфері транскордонного співробітництва; фактичні дії як інструменти публічного адміністрування у сфері транскордонного співробітництва.

Додатково наголошено на тому, що окрім вищенаведених інструментів адміністративна діяльність публічної адміністрації в аналізованій сфері характеризується наявністю організаційного регламентування своєї роботи та позафункціональною складовою.

Розділ 3 «Напрями удосконалення публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС» складається з двох підрозділів, у яких виявлено та узагальнено ефективний європейський досвід публічного адміністрування транскордонного співробітництва та вдосконалено законодавство в аналізованій сфері.

У підрозділі 3.1 «Європейський досвід публічного адміністрування транскордонного співробітництва» виявлено й узагальнено наукові положення щодо ефективного європейського досвіду публічного адміністрування транскордонного співробітництва

Підкреслюється, що на національному рівні жодна європейська країна не має окремих законів про транскордонне співробітництво, і Україна є єдиною в цьому аспекті. Саме тому публічне адміністрування в ЄС побудоване на низці принципів, які зорієнтовують країни діяти спільно, враховуючи пріоритети розвитку територій та повноважень виконавчих органів в цій сфері, з можливістю допоміжного співфінансування обумовлених договірними взаємозв'язками заходів. В свою чергу, публічна адміністрація транскордонного співробітництва в ЄС є суто наддержавною, що включає в себе систему найважливіших європейських інститутів, що діють у сфері прикордонного співробітництва та договірною, коли в межах певних домовленостей створюються власні інституції або ж наділяються виключними повноваженнями національні органи влади чи делеговані ними представники.

Виявлено, що особливості публічного адміністрування в ЄС найяскравіше розкривають типи його реалізації. Ключовою формою реалізації транскордонного співробітництва в ЄС є так звані єврорегіони, які об'єднують місцеві органи влади декількох спільнокордонних країн з метою впровадження експериментальних різновидів співпраці в чітко визначеній сфері та передбачають наявність спеціально уповноваженого органу національного рівня, основна мета якого полягає у виконанні обов'язкових рішень правління єврорегіону та забезпеченні сталої організаційної та практичної складової його основних завдань.

Вони характеризуються такими ознаками: є узагальненою домовленістю декількох європейських країн, об'єднаних спільним кордоном, що представляє собою сукупність довгострокових зобов'язань сторін, які знаходять своє закріплення в окремих планах спільних заходів; формуються у вигляді об'єднань владних структур країн (асоціацій, агентств тощо); фінансування планової діяльності здійснюється за рахунок сторін-учасників угоди, а також з інших джерел фінансування, в тому числі і ЄС; мають чітко сформовану мету різносферної компетенційної діяльності; основним призначенням є розвиток інформаційних, економічних, інфраструктурних, митних, ментальних, культурних чи інших надбань або ж цінностей регіонів та їх мешканців; адміністративна структура управління представлена у вигляді системи ієрархічно сформованих органів, які є як загально договірними, так і окремо одиничними – національними.

У підрозділі 3.2 «Удосконалення національного законодавства у сфері публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС» визначено напрямки й конкретні пропозиції щодо підвищення ефективності публічного адміністрування транскордонного співробітництва.

Звертається увага на той факт, що процес удосконалення законодавства досить обтяжливий та такий, що потребує вкрай достатнього обґрунтування наявності більш дієвих механізмів. Зокрема, мова йде про всебічний, розкритий та поглиблений аналіз конкретного явища чи діяння, яке має ознаки функціональності, але в силу об'єктивних факторів (які підлягають корегуванню), реалізовується чи функціонує на рівні, що не відповідає державним чи суспільним потребам.

Запропоновано конкретні зміни і доповнення до діючого законодавства необхідно, зокрема: 1) доопрацювати проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо транскордонного співробітництва» від 15.02.2017 р. № 6085 в аспекті вирішення питань відсутності законодавчих підстав для створення та діяльності об'єднань єврорегіонального співробітництва та європейських об'єднань територіального співробітництва; 2) визначити адміністративно-правові запобіжники розкраданню зарубіжних коштів шляхом встановлення адміністративної відповідальності національних підрядників (суб'єктів господарювання), що взяли на себе зобов'язання по виконанню конкретного доручення держави, пов'язаного із виконанням умов транскордонного співробітництва; 3) впровадити спільні пропускні системи на кордонах з ЄС; 4) доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення адміністративною відповідальністю за необґрунтоване перевищення часу здійснення перевірок працівниками Державної прикордонної служби, а також перевірки товарів та вантажів Державною митною службою; 5) ввести адміністративну відповідальність Державної митної служби за затримку вантажів на митниці більше розумних строків. При чому, такі строки мають бути визначені відповідною постановою Кабінету Міністрів України за різновидами вантажу та кодами товарів. Це дасть змогу налагодити деякі аспекти транскордонного співробітництва та в цілому призведе до плановості, прогнозованості та підвищення рівня вітчизняної економіки, покращить сервіс та покладе початок налагодженню дружніх стосунків між нашими країнами-сусідами.

Окремо наголошується на необхідності підвищення кваліфікації працівників органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у площині транскордонної співпраці та забезпечення інформаційного простору в цій сфері.

ВИСНОВКИ

У **висновках** дисертації наведено нове розв'язання наукового виклику щодо розвитку засад та адміністративного інструментарію реалізації публічного адміністрування транскордонного співробітництва, сформовано найбільш важливі теоретичні та практичні результати дослідження, а також наведено шляхи подолання виявлених проблем, що дозволило їх узагальнити до таких:

1. Виявлено, що транскордонне співробітництво України та країн-учасниць ЄС як об'єкт адміністративно-правових відносин – це спільні дії публічної адміністрації

різних країн, спрямовані на посилення та поглиблення добросусідських відносин між територіальними громадами або/та органами державної влади, які знаходяться під юрисдикцією України та країн-учасниць ЄС, з якими Україна має спільний кордон, направлений на укладання і виконання з цією метою відповідних угод або досягнення домовленостей в межах компетенції територіальних громад або/та місцевих органів виконавчої влади з метою усунення адміністративних і технічних перепон, які можуть стримувати розвиток та безперешкодне здійснення взаємовигідного міжнародного співробітництва регіонів і спілкування людей.

2. Доведено, що публічне адміністрування у сфері транскордонного співробітництва – це форма реалізації публічної влади (в першу чергу органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади), що характеризується їх адміністративною діяльністю щодо задоволення публічного інтересу стосовно стимулювання добросусідських відносин між територіальними громадами або/та органами державної влади, які знаходяться під юрисдикцією України та країн-учасниць ЄС шляхом укладання і виконання з цією метою відповідних угод в межах компетенції територіальних громад або/та місцевих органів виконавчої влади щодо усунення адміністративних і технічних перепон.

Особливостями публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-сусідів (Словаччини, Угорщини, Польщі, Румунії) є комплекс заходів адміністративно-правового, організаційного, культурного, інфраструктурного характеру щодо взаємовигідного регіонального (міжнародного) співробітництва, в результаті чого мають стиратися правові, ментальні, соціальні, економічні розбіжності між регіонами і народами, а Україна має перетворюватися з переднього форпосту ЄС на невід'ємний культурний, економічний і освітній центр об'єднаної Європи.

3. Охарактеризовано адміністративно-правовий механізм публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС через сукупність притаманних йому ознак механізму адміністративно-правового регулювання та власних особливостей, зокрема виділено: 1) національні особливості – наявність елементного складу, який виступає чинником реалізації регулювальних процесів щодо задоволення публічного інтересу в даній сфері; уявляється як спосіб владного впливу на сферу транскордонної співпраці; є засобом подолання об'єктивних перешкод належному стимулюванню добросусідських відносин; передбачає порядок належної реалізації зобов'язань суб'єктів у сфері транскордонного співробітництва; поділяється на різновиди в залежності від мети, яка має бути досягнута; поєднує адміністративні та сервісні характеристики діяльності публічної адміністрації; забезпечує взаємозв'язок державних та недержавних інституцій в процесі вирішення питань транскордонної співпраці; 2) міжнародні особливості: наявність політичної волі як чинника досягнення спільних домовленостей; зацікавленість сторін угоди у досягненні політичних, економічних, торговельних, культурних та наукових результатів розвитку підлеглих територій та їх жителів; наявність рівноправної та взаємозобов'язальної діяльності по досягненню бажаного результату; реалізація політичних домовленостей на базисі міжнародних норм та конкретних домовленостей; наявність сукупного для сторін допоміжного інструментарію діяльності.

4. Зроблено висновок, що адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють публічне адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС – це правове становище різних за своєю природою публічних суб'єктів (органів місцевого самоврядування, місцевих органів виконавчої влади, представників Державної митної і державної прикордонної служб на пропускних пунктах), яке розкривається через сукупність юридичних засобів (завдань, повноважень, відповідальності) з метою досягнення такого стану, коли зовнішній кордон України з ЄС стане прозорим і безбар'єрним як у фізично-технічному, так і формально-правовому розумінні.

5. Виявлено, що принципи транскордонного співробітництва – це найбільш загальні й стабільні вимоги адміністративної діяльності публічної адміністрації, що сприяють утвердженню, захисту та розвитку транскордонного співробітництва між регіонами та країнами-сусідами України з метою забезпечення першочергового розвитку всіх елементів транскордонного співробітництва за органічного поєднання загальнодержавних потреб всього Українського народу (верховенство права, європейські принципи належного врядування; принцип забезпечення участі в ухваленні рішень і належного реагування, принцип прозорості адміністративної діяльності публічної адміністрації у сфері транскордонного співробітництва; принцип добросовісності та етичної поведінки суб'єктів публічної адміністрації, принципи ефективності, компетентності та спроможності у сфері транскордонного співробітництва; принцип інноваційності та відкритості до змін у сфері транскордонного співробітництва; принцип сталості та довгострокової орієнтованості транскордонного співробітництва; принципи поваги до прав людини та культурної різноманітності у транскордонному співробітництві; принцип злагоженості; принцип збалансованості загальнодержавних і транскордонних інтересів, окремі принципи транскордонного співробітництва, висвітлені у відповідних стратегіях співробітництва).

6. З'ясовано, що інструменти публічного адміністрування транскордонного співробітництва – це юридичні знаряддя адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, реалізовані в межах визначеної законодавством компетенції з метою досягнення бажаного для транскордонного співробітництва результату. До інструментів публічного адміністрування транскордонного співробітництва відносяться: видання публічною адміністрацією нормативних і адміністративних актів, укладення угод про транскордонне співробітництво, затвердження планів та різноманітні фактичні дії.

7. Виявлено, що європейський досвід публічного адміністрування транскордонного співробітництва уособлює стратегічний, планомірний, допустимий, необхідний та бажаний до реалізації набір міжнародних, державних, делегованих та приватноправових повноважень публічних адміністрацій, що знаходять своє відображення у вигляді конкретних механізмів забезпечення спільних міжгалузевих інтересів суспільства, що в основі утверджує модель безкордонного, спільного, рівноцінного, ефективного та раціонального співіснування людини та природи, в тому числі і окремо інтересів соціуму без прив'язки до окремого державного утворення.

8. Запропоновані напрямки та конкретні пропозиції щодо удосконалення законодавства у сфері транскордонного співробітництва України та ЄС, а саме стосовно: забезпечення розвитку на теренах України європейських угруповань територіального співробітництва, агенцій регіонального розвитку, а також інших робочих об'єднань та подібних до них органів; забезпечення адміністративними запобіжниками унеможливлення розкрадання коштів, що надаються для реалізації конкретно визначених заходів та окремо встановлення відповідальності національних підрядників (суб'єктів господарювання), що взяли на себе зобов'язання по виконанню конкретного доручення держави; запровадження спільних пропускних систем на кордонах з ЄС та окремо врегулювання питань контрабанди малим прикордонним рухом; доповнення Кодексу України про адміністративні правопорушення статтею 203-2 про порушення строків реалізації процедур усіх видів контролю уповноваженими особами контрольних органів та служб, а також статтею 203-3 про недотримання строків перевірки вантажу на митниці; реалізації заходів щодо підвищення кваліфікації працівників органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері транскордонної співпраці.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Рівіс М. М. Інструменти публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». 2015. Вип. 34. Ч. 2. С. 101-109.
2. Рівіс М. М. Адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють публічне адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Юридичні науки». 2016. Вип.6-2. Т. 2. С. 188-194.
3. Ривис М. М. Понятие публичного администрирования трансграничного сотрудничества Украины и стран-участников ЕС. *Право и Политика*. 2017. № 3. С. 43-54 (Кыргызская Республика).
4. Рівіс М. М. Нормативне регулювання публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. Вип. 6. Том 4. С. 143-150.
5. Ривис М. М. Особенности публичного администрирования трансграничного сотрудничества закарпатской области и стран-соседей Украины (Словакии, Венгрии, Польши, Румынии). *Право и Закон*. 2018. № 1. С. 74-83 (Кыргызская Республика).
6. Рівіс М. М. Нормативні акти як інструменти публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2018. № 3. С. 103-112.
7. Рівіс М.М. Принципи адміністративного права у сфері публічного адміністрування транскордонного співробітництва. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Вип. 5. С. 167-175.

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

8. Рівіс М. М. Змістовні характеристики публічного адміністрування транскордного спіробітництва України та країн-учасниць ЄС. *Актуальні завдання та напрями розвитку юридичної науки у XXI столітті*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 20–21 жовт. 2017 р.). Львів: Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2017. С. 86-88.

9. Рівіс М. М. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування транскордного спіробітництва України та країн-учасниць ЄС. *Розвиток сучасного права в умовах глобальної нестабільності*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 7–8 верес. 2018 р.). Одеса: ГО «Причорноморська фундація права», 2018. С. 60-63.

10. Рівіс М. М. Деякі принципи належного врядуванн у сфері публічного адміністрування транскордонного співробітництва. *Розвиток державності та права в Україні: реалії та перспективи*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 14–15 верес. 2018 р.). Львів: Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2018. С. 78-83.

які додатково відображають наукові результати дисертації

11. Рівіс М. М. Обговорення питання поводження з муніципальними відходами. *Закарпатська обласна рада*. 2018. URL: <http://zakarpattya.gov.ua/delehatsiya-iz-zakarpattya-perejmala-dosvid-chehiv-z-haluzi-pererobky-robutovoyh-vidhodiv/?hlst=%D0%B3%E2%B3%F1>

12. Рівіс М. М. Обговорення питання прийому чеських партнерів. *Закарпатська обласна рада*. 2018. URL: <http://zakarpattya.gov.ua/nastupnoho-roku-zakarpattya-ofitsijno-matyme-sche-odnoho-chesko-ho-partnera-moravo-silezkyj-kraj/?hlst=%D0%B3%E2%B3%F1>

АНОТАЦІЯ

Рівіс М. М. Публічне адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Науково-дослідний інститут публічного права, Київ, 2018.

Дисертаційне дослідження присвячене розкриттю наукового виклику щодо вивчення особливостей публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС, з'ясуванню сильних та слабких сторін адміністративної діяльності вітчизняної публічної адміністрації в цій сфері, а також формуванню низки змін до вітчизняного законодавства на основі передового європейського досвіду.

Розкрито місце і роль транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС як об'єкта адміністративно-правових відносин. Сформовано поняття, розкрито особливості та зміст публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС, з'ясовано межі і уточнено категорійний апарат з окресленої проблематики.

Охарактеризовано адміністративно-правовий механізм публічного адміністрування транскордонного співробітництва та країн-учасниць ЄС. З'ясовано межі владного простору конкретно визначеного владного суб'єкта публічної адміністрації, а також його місце і роль в загальному процесі реалізації публічного адміністрування в аналізованій сфері. Розкрито основоположні засади адміністративної діяльності публічної адміністрації при здійсненні публічного адміністрування транскордонного співробітництва України та країн-учасниць ЄС та арсенал інструментарію її діяльності.

Виявлено та узагальнено наукові положення щодо ефективного європейського досвіду публічного адміністрування транскордонного співробітництва, яке побудоване на низці принципів, які зорієнтовують країни діяти спільно, враховуючи пріоритети розвитку територій та повноважень виконавчих органів в цій сфері з можливістю допоміжного співфінансування обумовлених договірними взаємозв'язками заходів.

Визначено напрямки й конкретні пропозиції щодо підвищення ефективності публічного адміністрування транскордонного співробітництва.

Ключові слова: агенції регіонального розвитку, європейські угруповання територіального співробітництва, єврорегіон, ЄС, кордон, країни-сусіди, міжрегіональна співпраця, публічна адміністрація, публічне адміністрування, транскордонне співробітництво.

АННОТАЦИЯ

Ривис М. М. Публичное администрирование трансграничного сотрудничества Украины и стран-участниц ЕС. – Квалификационный научный труд на правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право, информационное право. – Научно-исследовательский институт публичного права, Киев, 2018.

Диссертационное исследование посвящено раскрытию научного вызова по изучению особенностей публичного администрирования трансграничного сотрудничества Украины и стран-участниц ЕС, выяснению сильных и слабых сторон административной деятельности отечественной публичной администрации в этой сфере, а также формированию ряда изменений в отечественное законодательство на основе передового европейского опыта.

Раскрыты место и роль трансграничного сотрудничества Украины и стран-участниц ЕС как объекта административно-правовых отношений. Выяснено, что оно опосредованно наличием различных административно-правовых связей, особенности которых обусловлены анализируемой сферой их возникновения и административными механизмами деятельности уполномоченных органов власти по реализации последнего. Трансграничное сотрудничество Украины и стран-участниц ЕС имеет собственное нормативное обеспечение (регулирование), которое объективировано в виде ряда нормативно-правовых актов (как национальных, так и международных), которые, в свою очередь, являются его источниками, – внешним выражением. В анализируемой сфере такое регулирование характеризуется

многогранностью, низким уровнем систематизированности и наличием значительных пробелов. Это в совокупности приводит к нарушению как прав граждан, проживающих в приграничных районах, так и общего публичного интереса общества.

Сформировано понятие, раскрыты особенности и содержание публичного администрирования трансграничного сотрудничества Украины и стран-участниц ЕС, выяснены границы и уточнен категориальный аппарат по обозначенной проблематике. В частности, публичное администрирование в сфере трансграничного сотрудничества – это функция государственного управления или форма реализации властного влияния публичной администрации на определенную сферу государственно-властных и общественных связей, которая осуществляется с целью удовлетворения публичного интереса.

Охарактеризован административно-правовой механизм публичного администрирования трансграничного сотрудничества и стран-участниц ЕС. Выяснены пределы властного пространства конкретно определенного властного субъекта публичной администрации, а также его место и роль в общем процессе реализации публичного администрирования в анализируемой сфере. Административно-правовой статус должностных лиц, осуществляющих публичное администрирование трансграничного сотрудничества Украины и стран-участниц ЕС – это правовое положение различных по своей природе публичных субъектов, которое раскрывается через совокупность юридических средств (задач, полномочий, ответственности) с целью достижения такого состояния, когда внешняя граница Украины с ЕС станет прозрачной и безбарьерной как в физико-техническом, так и формально-правовом смысле. Доказано, что их административная деятельность базируется на ряде принципов, в частности: верховенства права, европейских принципов надлежащего управления, обеспечения участия в принятии решений и надлежащего реагирования, добропорядочности и этического поведения субъектов публичной администрации, эффективности, компетентности и способности в сфере трансграничного сотрудничества и другие. К инструментам публичного администрирования трансграничного сотрудничества относятся: издание публичной администрацией нормативных и административных актов, заключение соглашений о приграничном сотрудничестве, утверждение планов и разнообразные фактические действия.

На основе исследования основных механизмов реализации трансграничного сотрудничества Украины и ЕС был осуществлен поиск оптимальных путей решения отечественных проблем в этой сфере. Определены направления и конкретные предложения по повышению эффективности публичного администрирования трансграничного сотрудничества.

Ключевые слова: агентства регионального развития, европейские группировки территориального сотрудничества, еврорегион, ЕС, граница, страны-соседи, межрегиональное сотрудничество, публичная администрация, публичное администрирование, трансграничное сотрудничество.

SUMMARY

Rivis M. M. The Public Administration of Cross-Border Cooperation between Ukraine and EU Member States. – *Qualifying scientific work (manuscript).*

The thesis for the degree of candidate of legal sciences, specialty 12.00.07 – administrative law and process; finance law; information law. – Research Institute of Public Law, Kyiv, 2018.

The dissertation is devoted to the disclosure of the scientific challenge regarding the study of the peculiarities of the public administration of cross-border cooperation between Ukraine and the EU member states, the clarification of the strengths and weaknesses of the administrative activities of the national public administration in this area, and borrowing advanced European experience.

It was revealed the place and role of cross-border cooperation between Ukraine and EU as an object of administrative-legal relations. Also, has been formed the concept and clarified peculiarities and content of public administration of cross-border cooperation between Ukraine and EU member states. Has been clarified the categorical apparatus from the identified issues. Had been identified the boundaries of the specific power subject, as well as its place and role in the overall process of implementing public administration in the analyzed field. Also, has been disclosed the basic principles of the administrative activity of public administration in the implementation of the public administration of cross-border cooperation between Ukraine and the EU member states and arsenals of tools, which they use on a daily basis or in specifically specified legislative acts

The scientific provisions concerning the effective European experience of public administration of cross-border cooperation are revealed and summarized, where it is based on a number of jointly fundamentals that guide the countries to act jointly, taking into account the priorities of the development of the territories and powers of executive bodies in this area, with the possibility of auxiliary co-financing of contractual relations established by the measures.

At the end was determined the directions and concrete proposals for improving the efficiency of public administration of cross-border cooperation.

Keywords: regional development agencies, European groupings of territorial cooperation, Euroregion, EU, border, neighboring countries, interregional cooperation, public administration, public governance, cross-border cooperation.